

T.C. TİCARET BAKANLIĞI

Dış Ticaret Beklenti Anketi

2020 3. Çeyrek Dönemi Beklentilerine İlişkin
Genel Değerlendirmeler

9 Temmuz 2020

DIŞ TİCARET BEKLENTİ ANKETİ (DTBA)

İHRACAT VE İTHALAT BEKLENTİ ENDEKSLERİ (2020 3. ÇEYREK)

1. DTBA Hakkında Dönemsel Bilgiler

Dış Ticaret Beklenti Anketi (DTBA), Türkiye İstatistik Kurumundan alınan dış ticaret istatistiklerine göre, 2019 Eylül ayı itibarıyla yıllıklandırılmıŐ rakamlara göre en fazla ihracat ve ithalat yapan ilk 500'er firmaya uygulanmaktadır. 2020 yılının 3. çeyreğine ilişkin soruların yer aldığı anket formu 759 firmaya gönderilmiş olup, 609 firma anketi yanıtlamıŐtır. Buna göre, anketin cevaplanma oranı %80,2 olmuştur.

Anketi yanıtlayan 609 firma, 2019 Eylül ayı itibarıyla yıllıklandırılmıŐ rakamlara göre toplam ihracatın %48,8'ini ve toplam ithalatın %48'ini temsil etmektedir. Anket formunu yanıtlayan firmaların %22,8'i sadece ihracat ve %14,8'i sadece ithalat yaparken, %62,4'ü hem ihracat hem ithalat yapmaktadır.

İhracat ve İthalat Beklenti Endekslerine İlişkin

Genel Değerlendirmeler¹

2020 yılının 3. çeyreğinde;

• **İhracat Beklenti Endeksi 83,5** seviyesinde gerçekteŐmiştir.

• **İthalat Beklenti Endeksi 82,3** seviyesinde gerçekteŐmiştir.

• **İhracat Beklenti Endeksine** dâhil edilen sorulardan 100'ün üzerinde gerçekteŐen ihracat beklentisi (gelecek 3 ay) ile ihracat sipariş beklentisi (gelecek 3 ay) sorularına ait endeksler ihracat beklenti endeksini pozitif etkilerken, 100'ün altında gerçekteŐen Şu anda kayıtlı ihracat sipariş düzeyi ve ihracat sipariş düzeyi (son 3 ay) sorularına ait endeksler negatif etkilemiŐtir.

• **İthalat Beklenti Endeksine** dâhil edilen sorulardan 100'ün üzerinde gerçekteŐen ithalat beklentisi (gelecek 3 ay) ile ithalat birim fiyatı beklentisi (gelecek 3 ay) sorularına ilişkin endeksler, ithalat beklenti endeksini pozitif etkilerken, 100'ün altında gerçekteŐen Şu anda kayıtlı ithalat sipariş düzeyi ve ithalat sipariş düzeyi (son 3 ay) sorularına ilişkin endeksler negatif etkilemiŐtir.

¹ Endekslere dâhil edilen soruların yayılma endeksleri ihracat/ithalat rakamlarına göre ağırlıklandırılmıŐ frekanslar üzerinden hesaplanmıŐtır.

Dış Ticaret Beklenti Endeksleri	Yayılma Endeksi 100'ün üstünde (+), 100'ün altında (-)
İhracat Beklenti Endeksi	—
İhracat Beklentisi (Gelecek 3 Ay)	+
İhracat Sipariş Beklentisi (Gelecek 3 Ay)	+
Şu Anda Kayıtlı İhracat Sipariş Düzeyi	—
İhracat Sipariş Düzeyi (Son 3 Ay)	—
İthalat Beklenti Endeksi	—
İthalat Beklentisi (Gelecek 3 Ay)	+
İthalat Birim Fiyatı Beklentisi (Gelecek 3 Ay)	+
Şu Anda Kayıtlı İthalat Sipariş Düzeyi	—
İthalat Sipariş Düzeyi (Son 3 Ay)	—

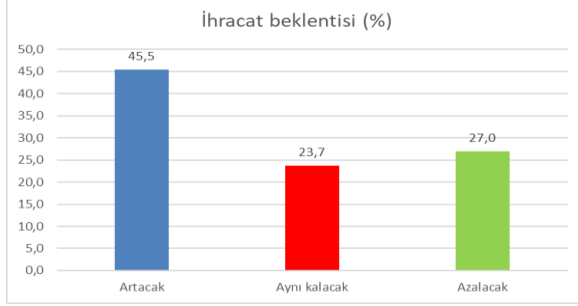
➤ *İhracata İlişkin Değerlendirmeler*

2020 yılının 3. çeyreğine ilişkin beklentileri ölçmeyi amaçlayan DTBA'ya katılım sağlayan ihracatçı firmaların (519 firma) en çok ihracat yaptığı sektörler; ana metal sanayi (71 firma), gıda ürünlerinin imalatı (45 firma), giyim eŐyaları imalatı (43 firma), kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı (41 firma), motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı (40 firma) ve tekstil ürünlerinin imalatı (39 firma) olarak sıralanmaktadır.

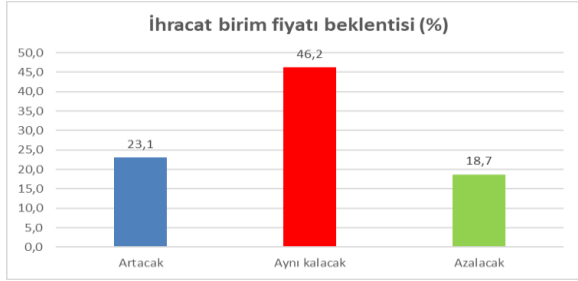
Gelecek 3 aylık dönemde ihracatçı firmaların ilk defa ihracat yapmayı planladığı ilk üç ülke **ABD, Brezilya ve Cezayir** olarak öne çıkmaktadır.

Ankete katılım sağlayan ihracatçı firmaların cevaplarına göre 2020 yılı 3. çeyrekte²,

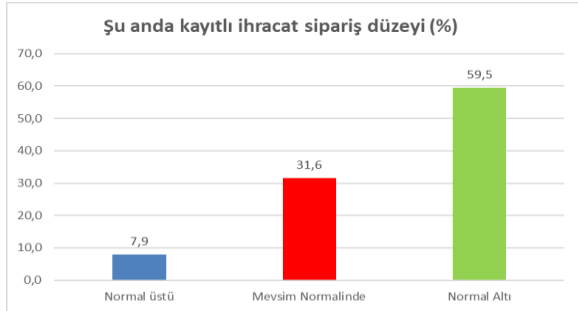
- İhracatçı firmaların %45,5'i ihracatın artacağını belirtirken %27'si azalacağını belirtmiştir. Buna göre denge, ihracatın artacağı yönünde gerçekleşmiştir.

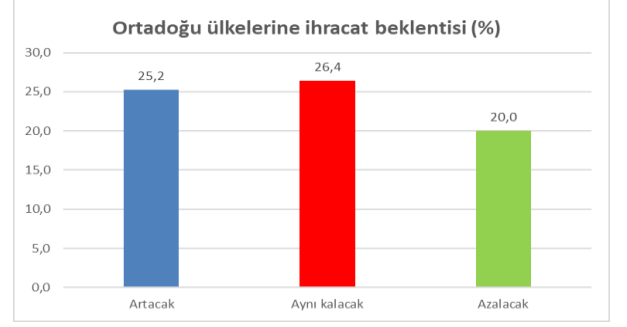
- İhracat birim fiyatının aynı kalacağına ilişkin beklentiler çoğunlukta olup (%46,2), artış beklentileri azalış beklentilerinin üzerinde gerçekleşmiştir.

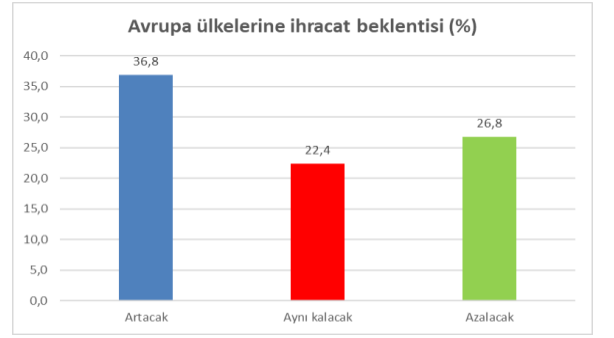
- Şu anda kayıtlı ihracat sipariş düzeyinin normalin üstünde gerçekleştiğini belirten firma oranı oldukça düşük gerçekleşirken (%7,9), normalin altında olduğunu belirten firmalar çoğunluktadır (%59,5).

- Ortadoğu ülkelerine ihracatın aynı kalacağını belirten firma sayısı çoğunlukta olup (%26,4), denge ihracatın artacağı yönünde gerçekleşmiştir.

- Avrupa ülkelerine yönelik ihracatın artacağını belirtenlerin oranı %36,8 olurken azalacağını bekleyenlerin oranı %26,8 olmuştur. Buna göre, beklentiler ihracatın artacağı yönünde gerçekleşmiştir.

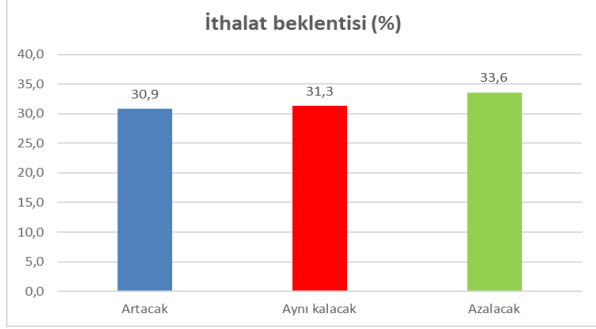
➤ İthalata İlişkin Değerlendirmeler

2020 yılı 3. çeyrekte, DTBA'ya katılım sağlayan ithalatçı firmaların (470 firma) en çok ithalat yaptığı sektörler; kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı (82 firma), ana metal sanayi (79 firma), başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı (40 firma), motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı (33 firma), bitkisel ve hayvansal üretim ile avcılık ve ilgili hizmet faaliyetleri (31 firma) olmuştur.

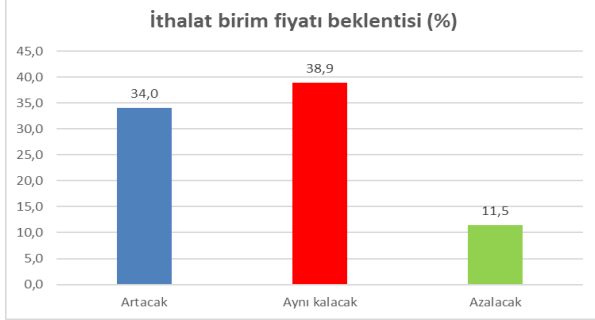
²Denge, olumlu beklentilerin yüzdesinden olumsuz beklentilerin yüzdesi çıkartılarak hesaplanmaktadır.

Ankete katılım sağlayan ithalatçı firmaların cevaplarına göre 2020 yılı 3. çeyrekte,

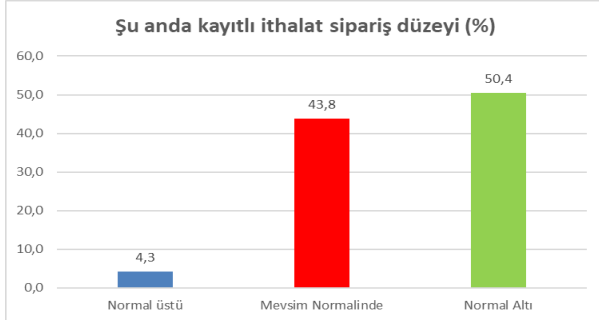
- İthalatın artacağını, azalacağını ve aynı kalacağını belirten firmaların oranı birbirine oldukça yakın gerçekleşmekle beraber, beklenti ithalatın azalacağı yönündedir.

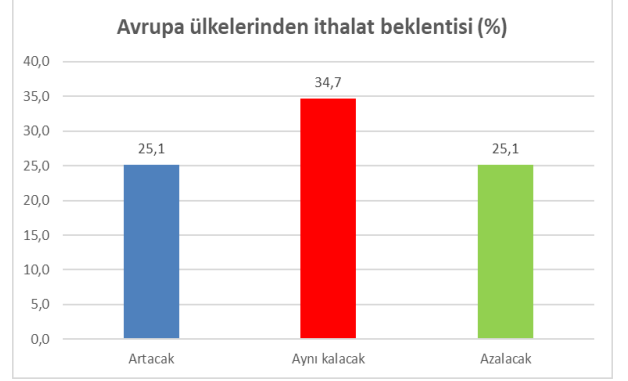
- İthalat birim fiyatının aynı kalacağını belirtenlerin oranı (%38,9) çoğunlukta olmakla birlikte denge ithalatın artacağı yönünde gerçekleşmiştir.

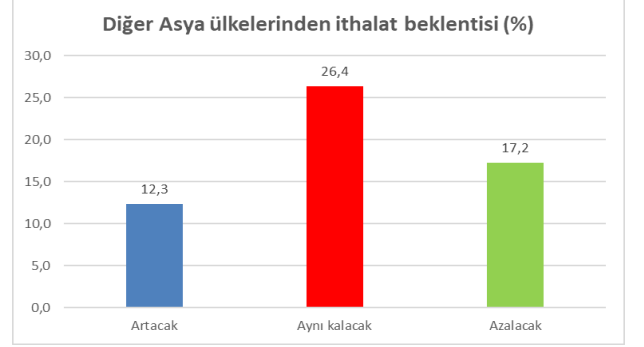
- Şu anda kayıtlı ithalat sipariş düzeyinin normalin üstünde gerçekleştiğini belirten firma sayısı %4,3 olurken mevsim normalinin altında olduğunu belirtenlerin oranı %50,4 olmuştur.

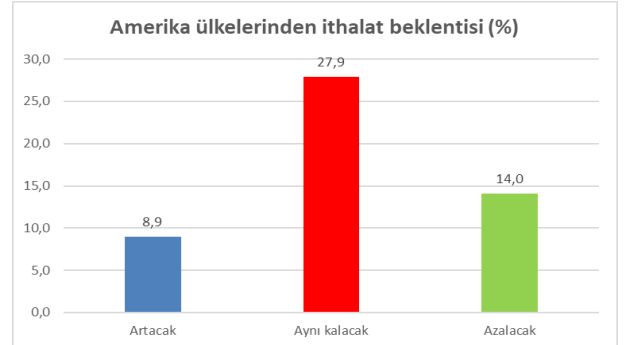
- Avrupa ülkelerinden ithalatın aynı kalacağını belirten firmalar çoğunlukta olmakla birlikte, artacağını belirtenlerin oranı azalacağını belirtenlerin oranı ile aynıdır (%25,1).

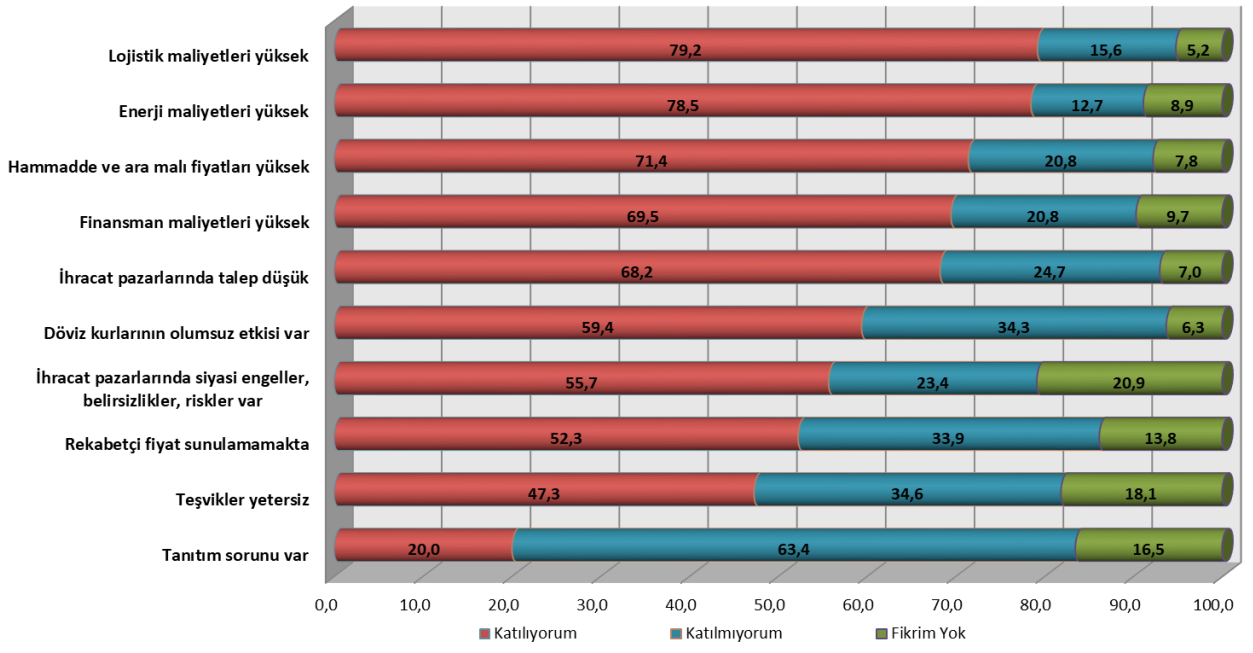
- Diğer Asya ülkelerinden ithalatın aynı kalacağını belirten firmalar çoğunlukta (%26,4) olmakla birlikte denge, ithalatın azalacağı yönünde gerçekleşmiştir.

- Amerika ülkelerinden ithalatın aynı kalacağını belirtenler çoğunlukta (%27,9) olmakla birlikte denge, ithalatın azalacağı yönünde gerçekleşmiştir.

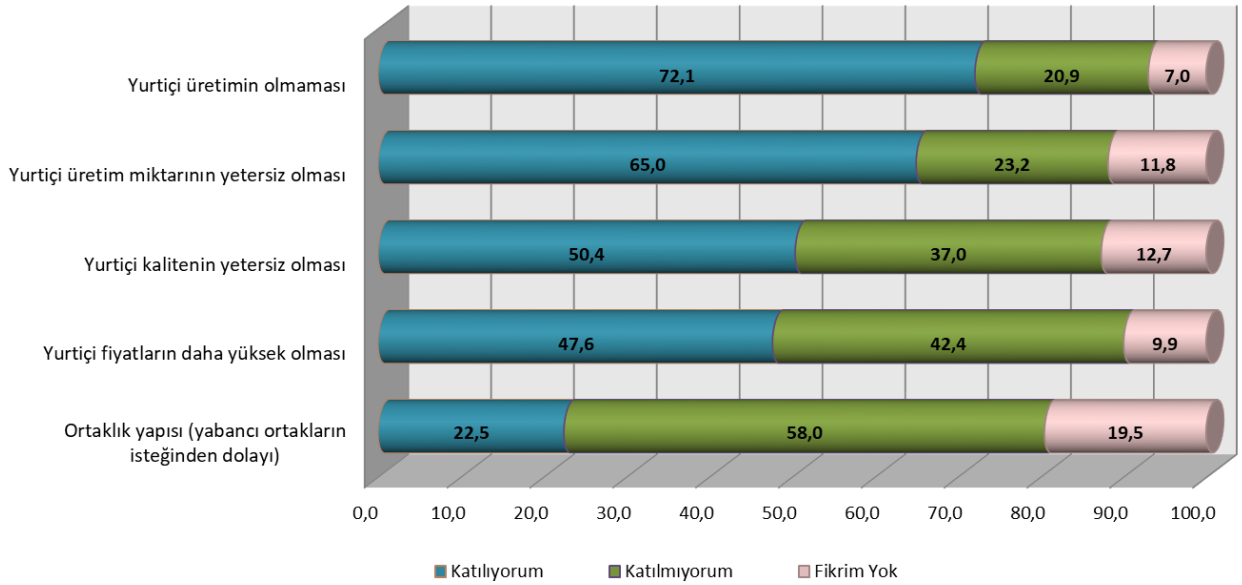

Firmaların İhracat Yaparken Karşılaştığı Sorunlar (%)

- Firmaların ihracat yaparken karşılaştığı sorunlarda, 2020 yılı 3. çeyrek itibarıyla, lojistik maliyetlerinin yüksekliği (%79,2), enerji maliyetlerinin yüksekliği (%78,5) ve hammadde ve ara malı fiyatlarının yüksekliği (%71,4) ilk sıralarda gelmektedir. Bunları, finansman maliyetlerinin yüksekliği (%69,5) ve ihracat pazarlarında talebin düşük olması (%68,2) takip etmektedir.

Firmaların İthalat Yapma Nedenleri (%)

- 2020 yılı 3. çeyrek itibarıyla, yurtiçi üretimin olmamasından dolayı ithalat yaptığını belirten firmaların oranı %72,1 olurken, yurtiçi üretim miktarının yetersiz olmasını ve yurtiçi kalitenin yetersiz olmasını ithalat nedeni olarak belirten firmaların oranı sırasıyla %65,0 ve %50,4 olmuştur. Bu nedenleri, yurtiçi fiyatların daha yüksek olması (%47,6) ve ortaklık yapısı (%22,5) takip etmektedir.